

Modelowanie z wykorzystaniem UML: diagramy czynności cz.2

dr inż. Łukasz Kulas

Przestrzenie Inteligentne

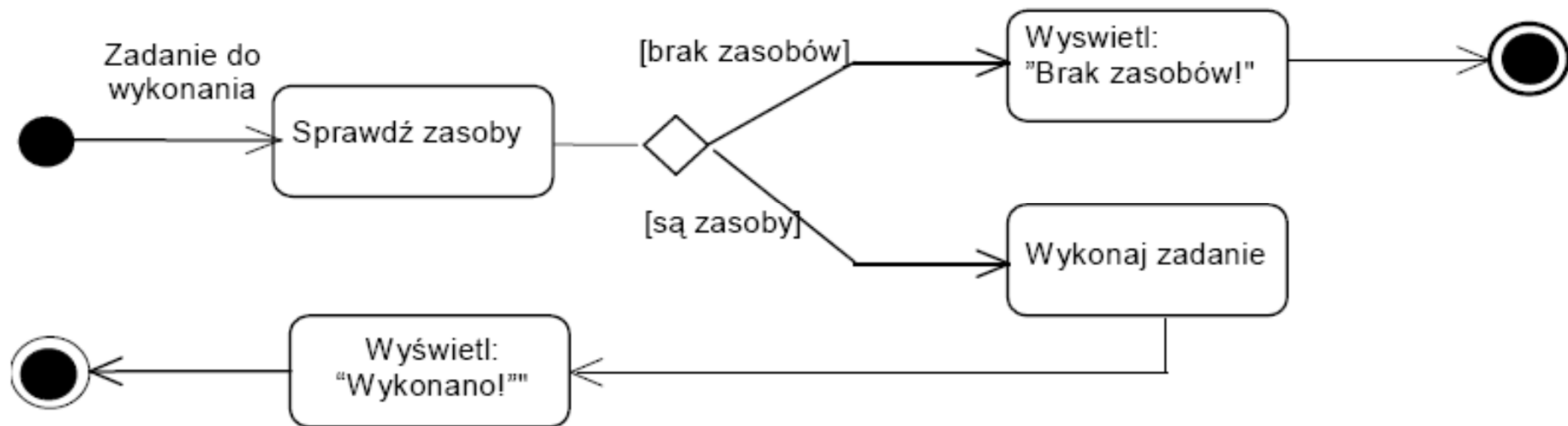
Znaczenie diagramów czynności

- Diagramy czynności są jednym z diagramów języka UML opisujących dynamikę systemu
- Diagram czynności dotyczy jednego lub wielu obiektów:
  - opisuje czynności i kolejność ich realizowania przez obiekty
  - rozpatruje interakcję z punktu widzenia wykonywanej pracy
- Diagram czynności reprezentuje etapy wykonania operacji, a przejścia pomiędzy czynnościami następują po zakończeniu operacji.

DEFINICJA: Diagram czynności to graficzne przedstawienie sekwencyjnych lub współbieżnych przepływów sterowania oraz danych pomiędzy uporządkowanymi ciągami czynności akcji i obiektów.

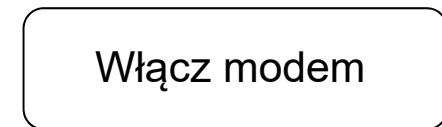
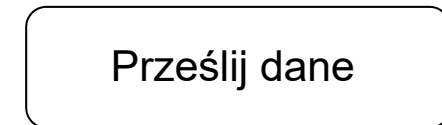
Filozofia modelowania z wykorzystaniem diagramów czynności

- Diagram czynności służy do modelowania kolejności i przepływu zadań
- Modelowanie opiera się na użyciu 'tokenu', który jest przekazywany pomiędzy kolejnymi czynnościami

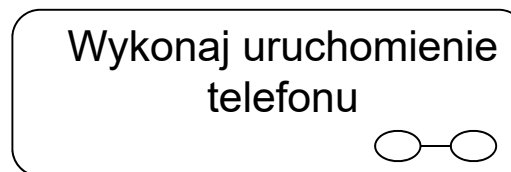
Podstawowe elementy diagramów czynności

- Czynność
- Akcja
- Przepływ sterowania
- Początek
- Koniec
- Zakończenie przepływu

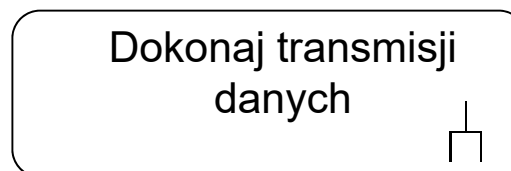

Czynności, podczynności i akcje

- Czynność to określone zachowanie złożone z logicznie uporządkowanych ciągów podczynności, akcji oraz obiektów w celu wykonania pewnego procesu
- Czynność może reprezentować złożony proces biznesowy bądź algorytm przetwarzania
- Czynności mogą być dekomponowane na zhierarchizowane podczynności

- Proces dekompozycji może być prowadzony do poziomu akcji

Akcje w diagramach czynności

- Akcja to elementarna jednostka specyfikacji zachowania, która reprezentuje transformację lub przetwarzanie w modelowanym systemie

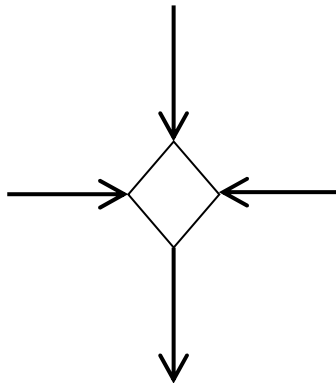
Ustaw częstotliwość
transmisji

node:= ChildNode+1;

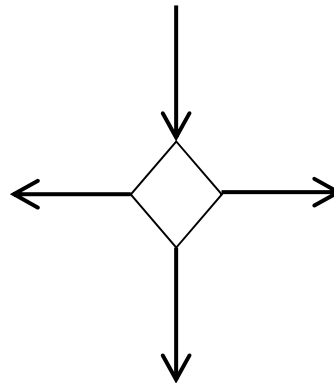
$F(x) := ax^2 + bx + c$

Przepływy decyzyjne

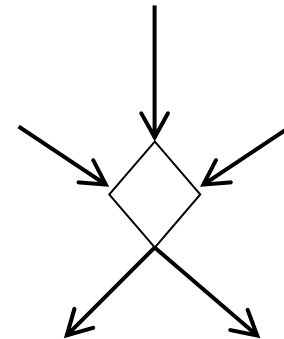
- Opisanie złożonego procesu wymaga często rozważenia wielu przepływów alternatywnych
- Przepływy alternatywne uzależnione są zwykle od spełnienia konkretnych warunków
- Spełnienie warunków zdefiniowane jest za pomocą bloków decyzyjnych

złączenie

decyzja

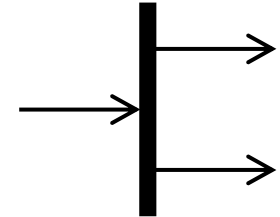

integracja funkcji
decyzji i złączenia

Przepływy współbieżne

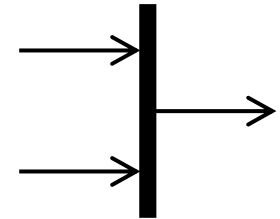
Rozwidlenie (ang. fork node):

- cechuje się występowaniem jednego wejściowego przepływu sterowania oraz co najmniej dwoma przepływami wynikowymi
- przepływ wejściowy inicjuje skopiowanie znacznika sterowania i przekazanie kopii do wszystkich współbieżnych przepływów

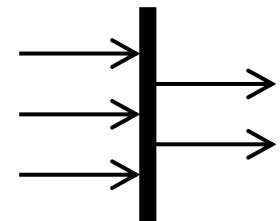

Scalenie (ang. join node):

- Przekazanie sterowania z wielu współbieżnych wejściowych przepływów sterowania do jednego wynikowego
- Równoległe procesy ulegają synchronizacji
- Można zdefiniować specyfikację scalenia – zapisywaną na wysokości scalenia (prawda → wyliczenie wartości lub fałsz → niszczenie tokenu)

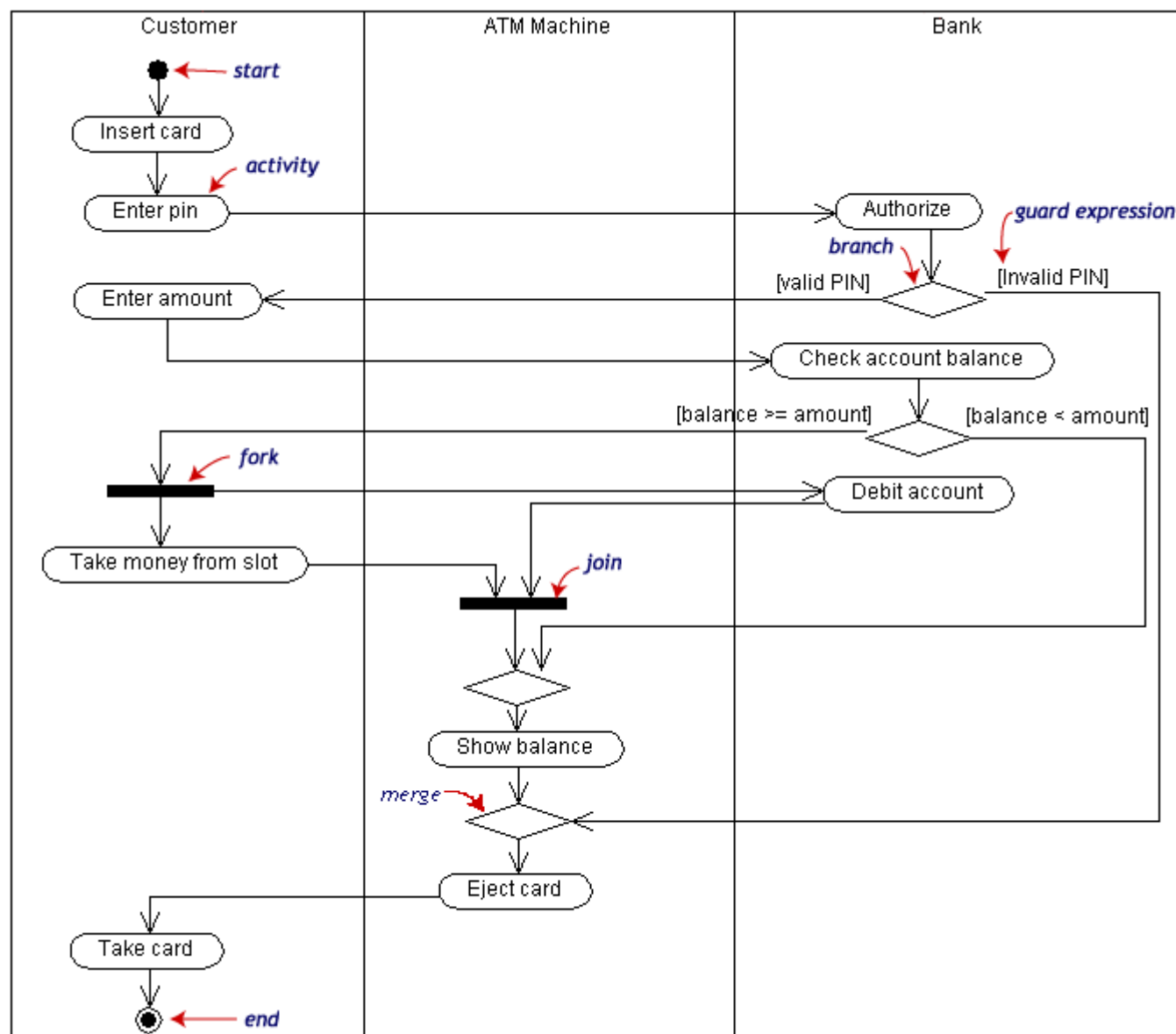

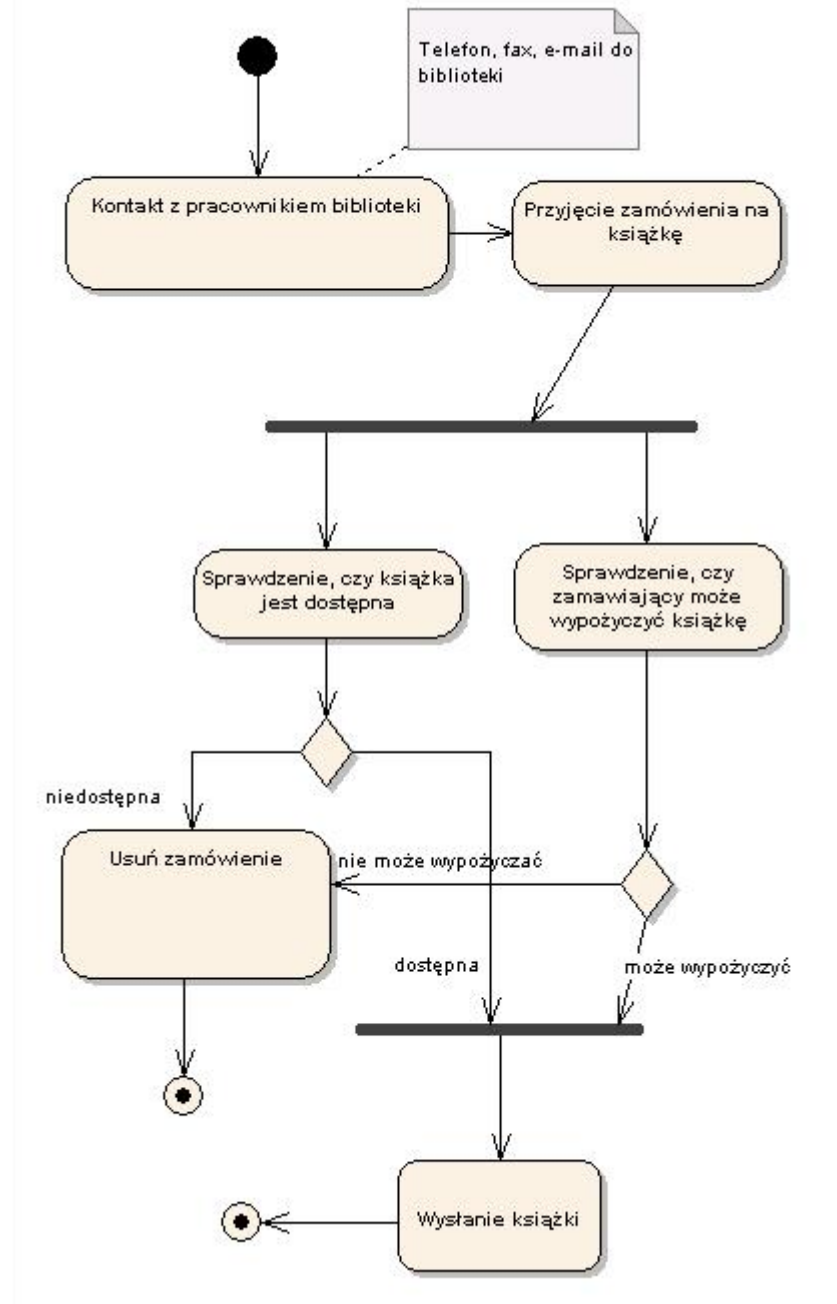
Zintegrowanie funkcji rozwidlenia i scalenia

Przykład diagramu czynności: wypłata z bankomatu

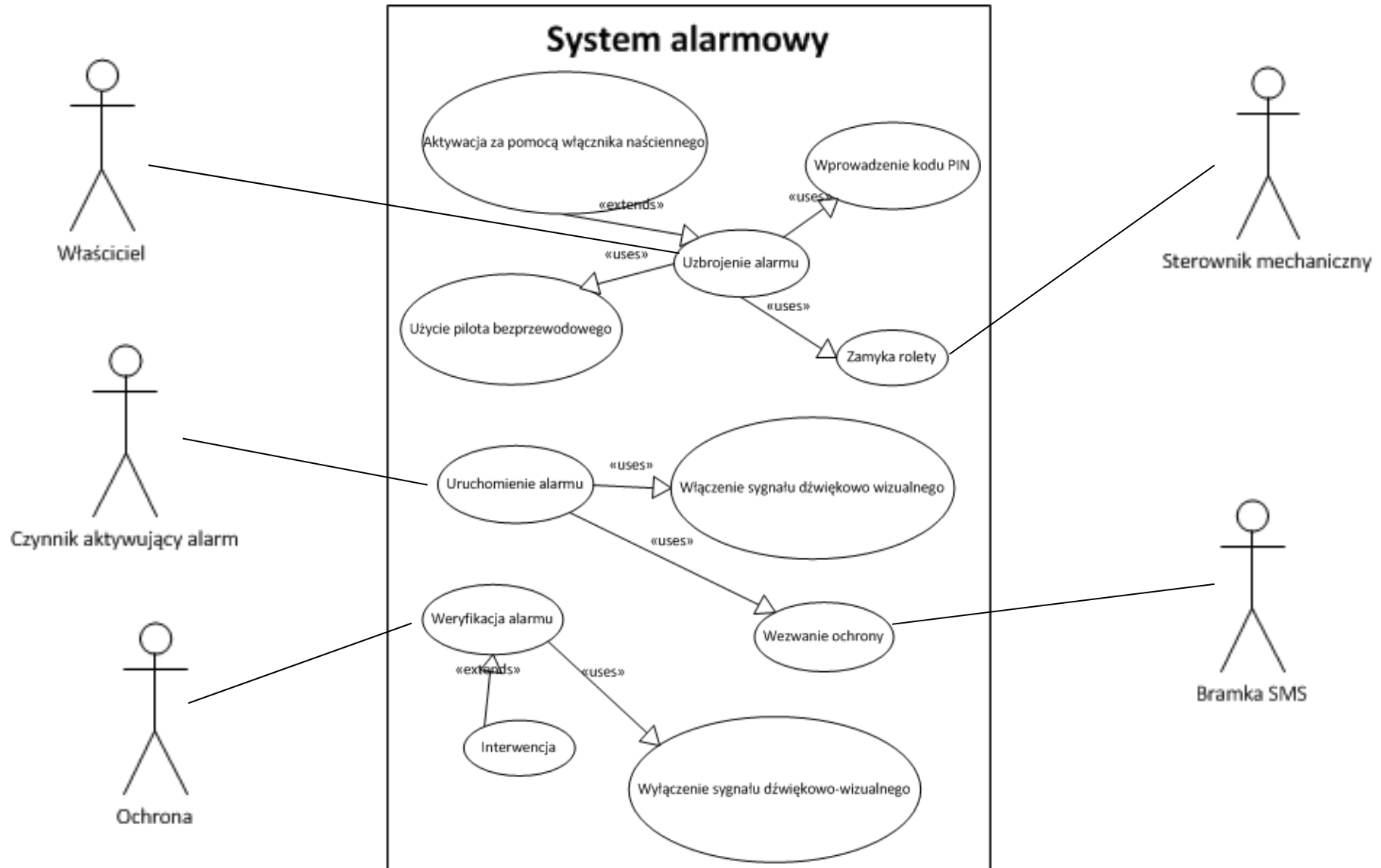
Podstawowy proces tworzenia diagramów czynności

- Identyfikacja scenariuszy
- Opis scenariuszy dla sytuacji typowych i wyjątkowych
- Zidentyfikowanie podstawowych czynności i sygnałów na podstawie scenariuszy przypadków użycia
- Połączenie czynności i sygnałów za pomocą przepływów sterowania
- Identyfikacja decyzyjnych i współbieżnych przepływów sterowania

Przykładowy projekt do realizacji: system alarmowy

Alarm jest uzbrajany przez właściciela za pomocą pilota bezprzewodowego. Istnieje również możliwość aktywacji alarmu za pomocą zainstalowanego włącznika naściennego. Alarm aktywowany jest po 5 sekundach od momentu wprowadzenia kodu PIN. Uzbrojenie alarmu implikuje zamknięcie wszystkich rolet w domu, co jest obsługiwane przez sterownik mechaniczny. Uruchomienie alarmu następuje w przypadku pojawienia się czynnika aktywującego (np. złodziej, większe zwierzę itp.). Powoduje to włączenie się sygnalizacji świetlno-akustycznej oraz zawiadomienie ochrony poprzez bramkę GPRS. Ochrona ma w przeciągu 5 minut przybywa na miejsce zdarzenia i wyłącza sygnał dźwiękowo-wizualny, jeżeli przypadek obejmuje fałszywy alarm po wyłączeniu sygnału wysyłany jest SMS do właściciela z taką informacją. W przypadku zdarzeń tj. kradzież, demolowanie itp. Podejmuje interwencję poprzez zawiadomienie policji, właściciela oraz, jeżeli jest to możliwe, próbuje zatrzymać sprawcę.

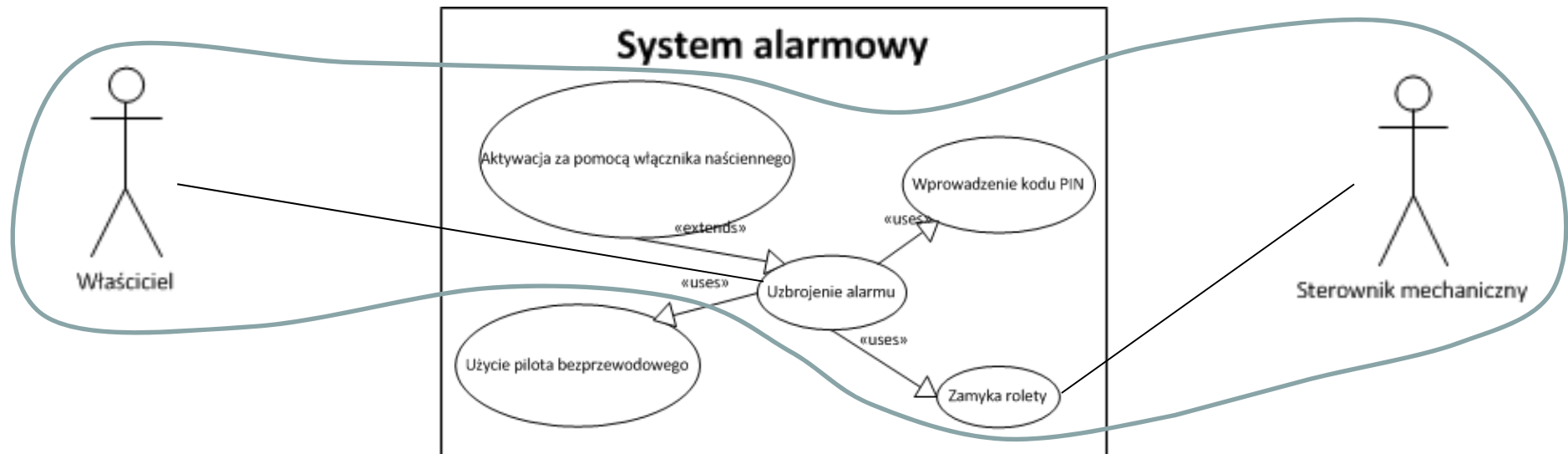
Diagram przypadków użycia dla części systemu

Podstawowy proces tworzenia diagramów czynności

- Identyfikacja scenariuszy
- Opis scenariuszy dla sytuacji typowych i wyjątkowych
- Zidentyfikowanie podstawowych czynności i sygnałów na podstawie scenariuszy przypadków użycia
- Połączenie czynności i sygnałów za pomocą przepływów sterowania
- Identyfikacja decyzyjnych i współbieżnych przepływów sterowania

Diagram przypadków użycia dla części systemu 1

Przykładowy fragment opisu zaznaczonej części:

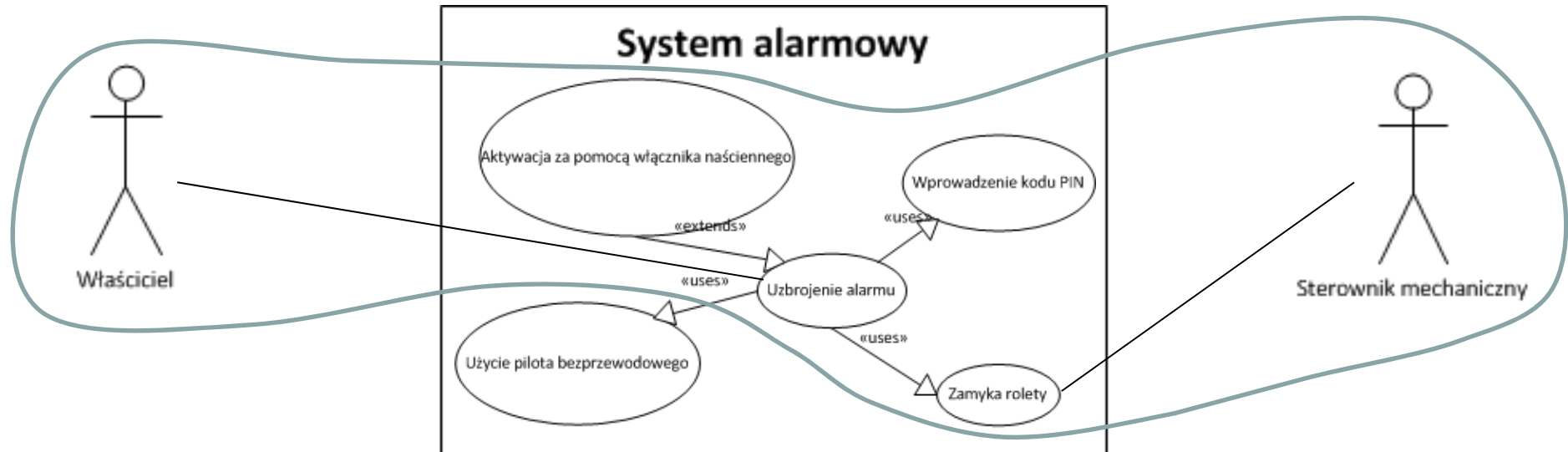
- Właściciel uzbraja system alarmowy
- Właściciel wprowadza kod PIN
  - Jeśli PIN jest poprawny zamykane są drzwi i rolety
  - Jeśli PIN jest niepoprawny następuje prośba o ponowne wprowadzenie
- Pytania:
  - Czy coś się dzieje jeśli PIN wprowadzony zostanie niepoprawnie?
  - Czy „Użycie pilota bezprzewodowego” wprowadzone zostało poprawnie? Jak to poprawić?

Podstawowy proces tworzenia diagramów czynności

- Identyfikacja scenariuszy
- Opis scenariuszy dla sytuacji typowych i wyjątkowych
- Zidentyfikowanie podstawowych czynności i sygnałów na podstawie scenariuszy przypadków użycia
- Połączenie czynności i sygnałów za pomocą przepływów sterowania
- Identyfikacja decyzyjnych i współbieżnych przepływów sterowania

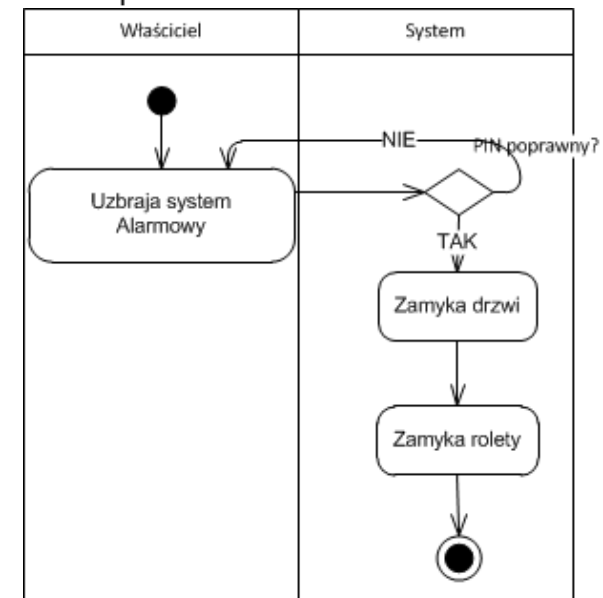

Diagram czynności dla części systemu 1

Przykładowy fragment opisu zaznaczonej części:

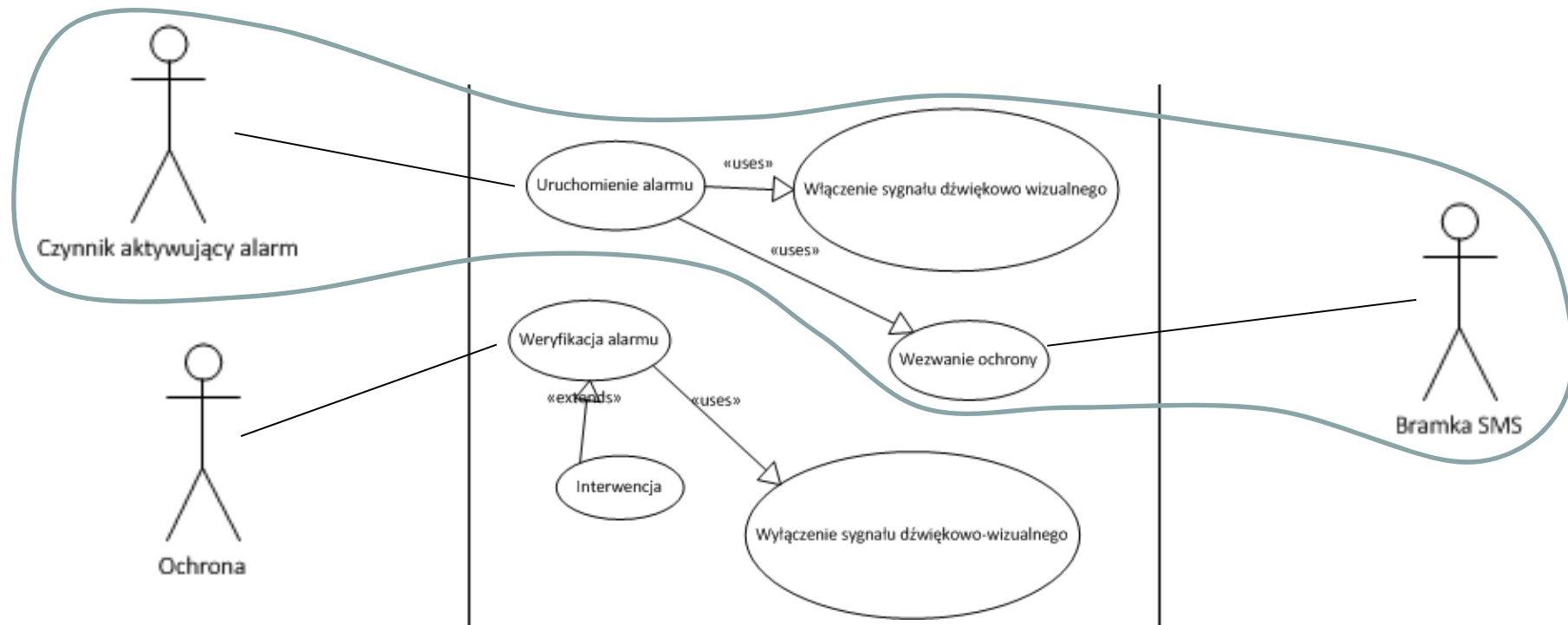
- Właściciel uzbraja system alarmowy
- Właściciel wprowadza kod PIN
  - Jeśli PIN jest poprawny zamykane są drzwi i rolety
  - Jeśli PIN jest niepoprawny następuje prośba o ponowne wprowadzenie

Diagram przypadków użycia dla części systemu 2

Przykładowy fragment opisu zaznaczonej części:

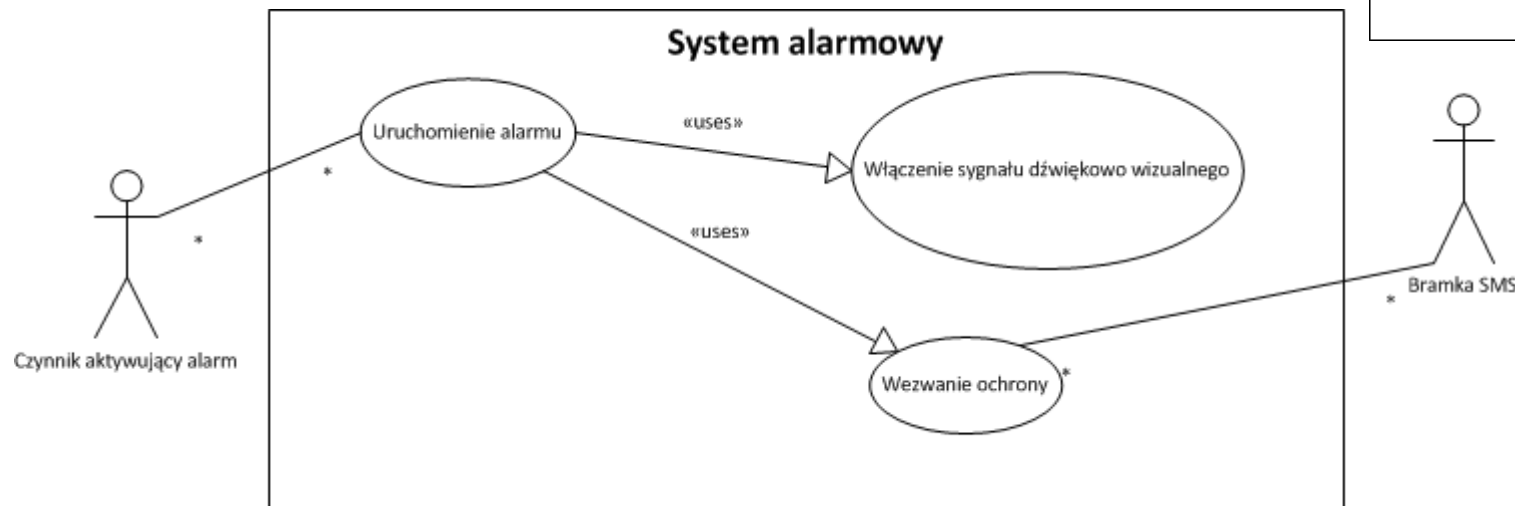
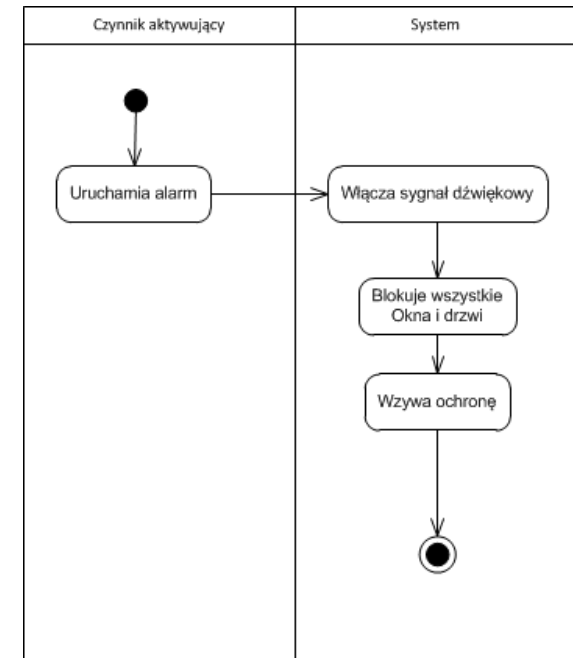
- Czynn timer aktywujący uruchamia alarm
- System włącza sygnał dźwiękowy
- Blokowane są drzwi i okna
- Wzywana jest ochrona

Diagram przypadków użycia dla części systemu 2

Przykładowy fragment opisu zaznaczonej części:

- Czynniki aktywujący uruchamia alarm
- System włącza sygnał dźwiękowy
- Blokowane są drzwi i okna
- Wzywana jest ochrona

Diagram przypadków użycia dla części systemu 2

Przykładowy fragment opisu zaznaczonej części:

- Czynniki aktywujący uruchamia alarm
- System włącza sygnał dźwiękowy
- **Blokowane są drzwi i okna**
- Wzywana jest ochrona

